

Значителна информация за циганите в българските земи може да се извлече от статистическите данни при преброяванията на населението на България след Освобождението от османско владичество (1878г.) до 1965г. и от последното преброяване през 1992 година.

Социологическите и социално-психологическите изследвания, насочени специално към ромската общност в България, също не са много. През 1968г. проф. Живко Ошавков събира информация и за тази етническа група чрез представителното социологическо изследване за града и селото. През 1977г. проф. Минко Минков включва в извадката на социологическото изследване, което ръководи (“Трудова характеристика на населението в България”) 509 респонденти цигани. Получава важни данни за квалификационното равнище на циганите в България, за равнището на трудова заетост сред тях и за отношението на останалите към качеството на труда на ромите, заети в материалното производство в промишлените предприятия и в ТКЗС-та. И в двете изследвания критерият за етническа принадлежност на респондентите е “самоопределението”.

През 1978 - 1980г. по поръчка на ЦК на БКП се провежда внушително по мащабите си емпирично социологическо изследване на тема “Утвърждаване на социалистическия начин на живот сред българските граждани от цигански произход” от изследователски екип в състав: доц. Борис Чакалов, доц. Иваничка Георгиева, к.ф.н. Димитър Димитров, Курти Дечев и Пламен Георгиев. За целите на изследването през 1978 - 1979г. се извършва фактическо преброяване на населението по признака “произход”, “идентификация на околното население за етническата принадлежност на лицата”, извършено от органите на местната власт и ОФ-организациите. В резултат от това преброяване през 1979 г. се изготвя “Етнографски атлас на българите от цигански произход”. На базата на тези данни през 1980г. се извършва теренно социологическо изследване, обхванало 4943 роми от 16 до 60 годишна възраст. Въпреки откровено идеологическите поръчки, което е натоварено да изпълни, изследването ни предоставя доста пълна информация за демографските характеристики, образованието, социално-икономическия статус, жилищната осигуреност и заетостта на ромите в началото на 80-те години (9).

В представителните социологически изследвания, осъществени от BBSS Gallup International, MBMD, НЦИОМ и др. след 1989г. има данни и за ромите, попаднали в извадките - обикновено между 3 - 5% от